

Н. У. Навуменка М. Л. Страха

ГЕАГРАФІЯ МАЦЕРЫКОЎ І КРАІН

Вучэбны дапаможнік для 9 класа
ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі
з беларускай мовай навучання

Пад рэдакцыяй *Н. У. Навуменка*

2-е выданне, перапрацаванае

*Датушчана
Міністэрствам адукацыі
Рэспублікі Беларусь*

Мінск «Народная асвета» 2011

УДК 913(4/9)(075.3=161.3)

ББК 26.82я721

Н15

Пераклад з рускай мовы *М. Л. Страхи*

Рэцэнзенты:

кафедра геаграфіі і аховы прыроды ўстановы адукацыі «Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт імя А. А. Куляшова» (кандыдат педагогічных навук, дацэнт, загадчык кафедры *І. М. Шаруха*); настаўнік геаграфіі вышэйшай катэгорыі дзяржаўнай установы адукацыі «Сялявіцкі вучэбна-педагагічны комплекс яслі-сад-базавая агульнаадукацыйная школа Слонімскага раёна» *С. К. Кіёсаў*

Georg-Eckert-Institut -
Leibniz-Institut für internationale
Schulbuchforschung
- BIBLIOTHEK -

2014/4555

ISBN 978-985-03-1594-6

BY
6-16
(2,2011) 9

- © Навуменка Н. У., Страха М. Л., 2011, са змяненнямі
- © Страха М. Л., пераклад на беларускую мову, 2011
- © Афармленне. УП «Народная асвета», 2011

Ад аўтараў	5
------------------	---

Тэма 1. Еўразія. Агульны агляд

§ 1. Геаграфічнае становішча. Геаграфічныя даследаванні і адкрыцці	7
§ 2. Геалагічная будова. Карысныя выкапні	15
§ 3. Рэльеф	20
§ 4. Клімат	26
§ 5. Унутраныя воды. Змяненне стану водных аб'ектаў пад уплывам гаспадарчай дзейнасці насельніцтва	36
§ 6. Прыродныя зоны высокіх шырот	45
§ 7. Прыродныя зоны нізкіх шырот. Вышынная пояснасць ..	51
§ 8. Стыхійныя бедствы. Экалагічныя праблемы	60
§ 9. Насельніцтва. Асаблівасці дэмаграфічных працэсаў	67
§ 10. Размяшчэнне насельніцтва. Урбанізацыя. Міграцыі насельніцтва	72
§ 11. Палітычная карта	76
§ 12. Тыпы краін. Асаблівасці размяшчэння сучаснай гаспадаркі на мацерыку	81

Тэма 2. Еўропа

§ 13. Вялікабрытанія і Францыя	86
§ 14. Германія	95
§ 15. Краіны Паўночнай Еўропы	103
§ 16. Краіны Паўднёвай Еўропы	111

Тэма 3. Азія

§ 17. Японія	121
§ 18. Кітай	129
§ 19. Індыя	138
§ 20. Казахстан і дзяржавы Цэнтральнай Азіі	147
§ 21. Дзяржавы Закаўказзя	153

Тэма 4. Краіны Беларускага памежжа

§ 22. Польшча	160
§ 23. Дзяржавы Балтыі	167
§ 24. Украіна. Прырода. Насельніцтва	172

§ 25. Украіна. Гаспадарка	179
§ 26. Расійская Федэрацыя. Тэрыторыя і геаграфічнае становішча	184
§ 27. Расія. Геалагічная будова, рэльеф, карысныя выкапні	189
§ 28. Расія. Клімат. Унутраныя воды. Ландшафты	196
§ 29. Расія. Насельніцтва	204
§ 30. Расія. Гаспадарка. Прамысловасць	208
§ 31. Расія. Сельская гаспадарка. Транспарт	215
§ 32. Геаграфічныя асаблівасці буйных рэгіёнаў Расіі	221
Слоўнік тэрмінаў і паняццяў	226